

Holland fogászati tükör – magyar diákok kezében

Fogászati asszisztens tanulók beszámolója hollandiai szakmai gyakorlatukról

2011 novemberében tovább folytatódott a holland ROC Friese Poort szakképző iskola és a Raoul Walenberg Hamán Szakképző Iskola és Gimnázium több évre visszanyúló együttműködése. 14 szakképzős tanuló – köztük öt fogászati asszisztens - ismét négy hetes szakmai gyakorlaton vett részt Hollandiában az Európai Unió Leonardo da Vinci programjának köszönhetően.

Az első héten a tanulók megismerkedtek a Friese Poort regionális szakképző központtal és a holland oktatási rendszerrel. Meglátogatták a Friese Poort leeuwardeni és drachteni telephelyét, megismerkedtek az ott folyó képzésekkel és megtekintették az iskolák demonstrációs termelt, intézetiátogatásokon vettek részt a leeuwardeni kórházban és annak fogászati osztályán. „A fogászat egy speciálisan kialakított részleg volt. fekvőbetegeknek, mozgáskorlátozottaknak és nehezen kezelhető vagy mentálisan sérült gyerekeknek. Inkább szájszészet, mintsem konzerváló fogászat volt. A váró rendkívül nyugodt és tiszta volt. Külön sterilizáló szoba van, ami nagyon tetszett, hisz így nincs fertőzésveszély a kezelőszobában. A gyerek részlegét is nagyszerűen alakították ki. Apró, csillagszerű lámpák és bolygók díszítették a falakat, a gyerekek figyelmét teljesen elterelve arról, hogy egy kórházban vannak” - összegezte a látottakat az egyik fogászati asszisztens.

A második héttől kezdődtek a várva várt gyakorlatok. A fogászati asszisztensek sneeki és leeuwardeni rendelőiben dolgoztak. Az első napok megfigyelései után hamar be tudtak kapcsolódni a munkába és teljes értékű asszisztensként vettek részt a fogászati team munkájában. Különösen élvezték, hogy Hollandiában mások a fogászati assz-

isztens kompetenciái, ezért olyan feladatokba is belekóstolhattak, amibe itthon nem.

Egyikük, Biro Eszter, egy kizárólag fogszabályzással foglalkozó leeuwardeni intézményben töltötte a gyakorlatát. A magánrendelőben nyolc kezelőegység volt, és egy nap hét asszisztens dolgozott egyszerre. Már az első nap szembesült azzal a ténnyel, hogy csupán egyetlen fogorvos irányítja az egész rendelőt, és tulajdonképpen minden feladatot az asszisztensek végeztek. Hozzájuk jöttek a betegek, ők ragasztották fel a fogszabályozót, szedték le, cserélték az ívet és a gumikat. Az orvos akkor kapcsolódott be a munkájukba, ha az asszisztenseknek volt valami kérdésük, vagy nem tudták eldönteni, hogyan folytassák a kezelést. „Már az első héten csinálhattam olyan dolgokat, amiket

itthon asszisztensként nem csinálhatnék meg. Políroztam fogakat, cseréltem gumikat a páciensek fogszabályozóján. Minden reggel kivettem a tiszta eszközöket, az összes székhez. A nap folyamán, ha megtelt minden szék mellett a vesetál, a „ledobó”, azokat összegyűjtöttem. Ezekbe tettem a használt eszközöket is. Rácsokba rendeztem és betettem a fertőtlenítő mosogatógéppbe. Besegíthettem minden beavatkozásnál, ahova csak odamentem. Nagyon hasznos volt ez a gyakorlat számomra” - mondja Eszter.

Egy másik tanuló, Tóth Katalin egy kisvárosban,

Sneekben töltötte a gyakorlatát. Ebben a rendelőben államilag finanszírozott kezeléseket végeztek, nagyon kevés volt az olyan extra szolgáltatás, amiért fizetniük kellett a betegeknek. Felszereltségét tekintve a rendelő egy hazai magánrendelő színvonalának felelt meg. Hat kezelőszoba volt és foghúzáson kívül minden más kezelésre lehetőség volt. Volt egy külön gyermekfogászati kezelő és külön egy szoba a dentárhigiénikusoknak. A többi szobában folyt az általános kezelés. Mindent színnel jelölték, így például minden szoba és a hozzá tartozó eszközök még volt jelölve egy bizonyos színnel. Ez azért volt praktikus, mert ha fertőtlenítésre került a sor, akkor nem keverődtek el az eszközök más szobába. Ugyanígy színnel jelölték a kezeléseket a számítógépes adminisztrációs rendszerben, a beteg

adatai mellett. Például ha egy tömésre jött a beteg, akkor a neve mellett zöld színt jelent meg.

Katalin elmondása szerint az asszisztensnek itt több feladata volt, mint hazánkban. Véleménye szerint, amit Hollandiában megtanul és megtehet egy asszisztens, az felér egy Magyarországon dolgozó dentárhigiénikuséval. Az asszisztens végzi a fogkő eltávolítást, zománcpolírozást, injekció beadását, fix fogszabályzó készülék beragasztását, barázdózárást, fluorizálást, illetve az ő feladata gyerekeknél és felnőtteknél is a prevenció, azaz a száj higiénés tanácsadás és a betegek motiválása. Hollandiában nem két év, hanem három, amíg elvégzi valaki a fogászati asszisztensi képzést, és a dentárhigiénikus képzés időtartama négy év. Katalin azonban felfigyelt egy furcsaságra is: „A röntgenkép elkészítése is az asszisztens feladata, de a sugárvédelemnek nem tulajdonítanak akkora jelentőséget, amekkorát kéne, mert egyáltalán nem használnak a felvételek készítésénél semmilyen védőruházatot”. A röntgenfilmet egy külön speciális számítógép dolgozza fel pillanatok alatt, így az orvos hamar tud diagnózist felállítani a beteg állapotáról. Az anyagok megkeverésére (például tömőanyagok, lenyomatanyagok) már nem kézzel történik, hanem gépesített módon, tehát rengeteg a különböző anyagok megkeverésére szolgáló gép. Szembetűnő volt számára az is, hogy az asszisztens és az orvos nem állva, hanem ülve dolgozott

**Fogorvosként emberek százait gyógyítja.
De Önnek ki segít, amikor egy hosszú rendelés után fáj minden porcikája?
JÁR ÖNNEK A KÉNYEZTETÉS!**

Panasonic

Jöjjön, és próbálja ki Budapesten a VIII. ker. Stáhlly u. 5. szám alatti bemutatótermünkben ingyen a **Panasonic egyedülálló masszázsfotelét**, amely felméri testének egyedi paramétereit, majd az emberi kéz fogásához megérintésig hasonló mozdulatokkal masszírozza Önt át tetőtől-talpig.
Kapcsolat: Wellness Oázis, Kft. 06-70/584 23 43, info@masszirozofotel.hu
Bemutatótermünk csak előre egyeztetett időpontban tart nyitva.

Szakmai hírek

minden egyes kezeléskor. Megtudta azt is, hogy az idős korosztálynál különös figyelmet szentelnek a kivethető fogpótlásnak. Hollandiában 5-7 évente új protézist kell kapnia a páciensnek a gomba, illetve egyéb betegségek elkerülése érdekében. A fertőtlenítésre is kellőképpen odafigyelnek, minden beteg után cserélnék orr-és szájmascskot, valamint kesztyűt.

„A legtöbbit tömés elkészítésénél, fix fogszabályzó felragasztásánál és lenyomatanyagok előkészítésénél asszisztáltam. Gyökérkezelést sajnos csak kétszer láttam, de nem asszisztáltam akkor. Az első nap még csak megfigyeltem, de kisebb feladatokat azért igyekeztem ellátni, hiszen bennem volt a bizonyítási vágy. Aztán pár nappal később már az asszisztensi széken ülve egyedül asszisztálhattam az orvosnak, természetesen az asszisztens jelenlétében. Megtanultam a fertőtlenítő gép, illetve egyéb anyagkeverő gépek használatát. Egy tömés elkészítésénél egyes egyedül asszisztálhattam, mivel ismerem az egész munkafolyamatot és az azokhoz használt eszközöket. A három hét alatt folyamatosan jegyzeteltem a sok - sok újdonságot a műszerekkel, anyagokkal és technikákkal kapcsolatban egy külön kis füzetbe” – összegezte hollandiai szakmai gyakorlatát Katalin.

Mészáros Ágnes szintén Sneekben töltötte a gyakorlatát, ahol egy magánrendelőben dolgozott. A rendelőben három szék volt. A váró felől nézve úgy tűnt, hogy három teljesen különálló kezelő van, de ezek a kezelők egy térbe nyíltak, így az orvos hátul át tudott menni az egyik kezelőből a másikba. Mindegyik székhez volt külön egy kis röntgen és mikroszkóp a gyökérkezeléshez. Ágnes hamar felfedezte a magyar és a holland páciensek közötti különbséget. „Náluk szinte családi programnak mondható a fogászatra járás. Előfordult, hogy egy népesebb családot kezelte a doktor úr. A legkisebb gyermek alig volt több 1-2 évesnél, a legnagyobb pedig 16-17 lehetett. A szűrővizsgálat nem tartott tovább 10-15 percnél. Ebből is látszik, hogy valóban félévente járnak kontrollvizsgálatra” – jegyezte meg beszámolójában, Ágnes kompozit tömésnél segédkezett, gyökértöméshez kéverte az anyagokat, röntgenfelvételt készített, a gyerekek a fogát fluoridálta, illetve segített az eszközök ste-

rilizálásában. Egyik nap különleges tapasztalatra tehetett szert, ő lehetett „az orvos”. „Düsseldorpi doktor előírta a beteg fogát, majd egy-két réteg után én fejezhettem be a tömést. Flagggs-szal és gömbtömővel bevittem a kompozitot, majd megvilágítottam polimerizációs lámpával.” Óriási élményt jelentett Ágnes számára, hogy olyan feladatot is elvégezhetett, amit eddig csak távolabbról figyelhetett meg.

Vidovics Kitti és Farkas Enka egy helyen, mégis külön töltötték a gyakorlati idejüket a sneeki „Kraan and Partners” magánrendelőben. Itt minden egyes páciens időpontra jött, precíz pontosan be volt osztva az orvos napi munkamenete. Ebben a rendelőben is digitális röntgent használtak, egy gép vitte be és rögzítette a felvételt a számítógéppel, majd azonnal elküldte a röntgenfelvételt az adott orvosnak. Kitti még implantációt is láthatott gyakorlati során, és ennek rendkívül örült, hiszen itthon még sosem látott ilyet. Örült, hogy a munkáját olyan gépek segítették, mint a guttapercha felmelegítő, vagy aginát keverő gép, mert ezek megkönnyítették az asszisztencia munkáját. Elmondása szerint erre szüksége is volt, mivel a holland asszisztensek multifunkcionális szerepet töltenek be. Behívják a beteget, előkészítik az adott kezeléshez, és már kezdődhet is a négykezes munka. Munkájuk részét képezi a pácienssel való foglalkozás, a tonócsadás, a fertőtlenítés, plakk festés, a polirozás és fluoridos aplikálás gyerekeknek 6 éves kortól. Tapasztalata szerint Hollandiában a fogászat lényegesen négykezes munka, és az asszisztens valóban az orvos jobb keze.

A kemény munka mellett a tanulóknak szerencsére kikapcsolódásra is jutott ideje, hiszen a projekt szervezői minden szombatra kulturális programokat találtak ki. A csapat idegvezető segítségével ismerkedett meg Leeuwarden, Frízia tartomány fővárosával, majd részt vettek Sinter Klaas, vagyis a holland Mikulás ünnepén, aki a helyi hagyomány szerint hajóval érkezik Spanyolországból, majd fehér lovan, püspöki köntösbe öltözve lovagol végig az országon. A második hét végén a lelkes kis csapat felejthetetlen biciklis kirándulást tett Ameland szigetén, majd az utolsó hétvégén belevetette magát az amsterdami forgatagba.

A több éves együttműködés során rendkívül jó viszony alakult ki a holland ROC Frieso Poort szakképző iskola és a Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium között, és ennek köszönhetően a fogászati asszisztens tanulók minden egyes alkalommal értékes szakmai tapasztalatokkal és felejthetetlen kulturális élményekkel térnek haza a Hollandiában töltött egy hónapos gyakorlat után. Az együttműködés a jövőben is folytatódni fog, ugyanis a magyar iskola újabb támogatást nyert a Leonardo mobilitás program keretében, így 2012 novemberében újabb 14 szakképzős tanuló teheti próbára szakmai tudását Hollandiában.

Juba-Nagy Ágnes